

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

I. de Boer Ferrier
BEL/OMB

Telefoonnummer +31235143583
Isaac.de.boer.ferrier@noord-
holland.nl

1 | 8

Betreft: Uitkomsten uitvraag zeer zorgwekkende stoffen bij bedrijven.

Verzenddatum

12 MEI 2021

Kenmerk

1139599/1613912

Geachte leden,

Uw kenmerk

In deze brief informeren wij u over de uitkomsten van de uitvraag naar (potentieel) zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) bij bedrijven.

Uit de inventarisatie van de gerapporteerde bedrijven volgt dat geen enkel niet-afvalbedrijf ZZS emitteert naar de lucht boven het maximaal toelaatbaar risiconiveau (MTR)¹. Dit voor zover de MTR voor de betreffende ZZS beschikbaar is.

We plaatsen hierbij echter drie kanttekeningen:

1. De inventarisatie is nog niet compleet. De door Tata Steel verstrekte informatie is door de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) beoordeeld, maar blijkt niet volledig te zijn. Tata Steel heeft de tijd gekregen tot en met 20 mei 2021 om een geactualiseerde en volledige ZZS-inventarisatie aan te leveren aan de OD NZKG. Inschatting van de OD NZKG is dat de toets op volledigheid en juistheid een aantal weken in beslag gaat nemen. Indien de aangeleverde ZZS-inventarisatie van Tata Steel volledig is, schatten wij in het derde kwartaal van 2021 de rapportage van de ZZS-inventarisatie van Tata Steel te hebben ontvangen van de OD NZKG.
2. Voor 63 (potentiële) ZZS is geen MTR beschikbaar. Er is door de OD NZKG een aanvraag gedaan bij het RIVM om voor deze 63 (p-)ZZS de MTR af te leiden.
3. Als we de ZZS cumulatief zouden toetsen i.p.v. per individuele stof aan het MTR ontstaat er misschien een ander beeld. Door het ontbreken van cumulatieve normen is

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

¹ Het MTR is de concentratie van een stof in het milieu waar beneden geen negatief effect is te verwachten.

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

het niet mogelijk om een uitspraak te doen over de effecten van cumulatie van stoffen. Hierover zijn we met het Rijk in gesprek. Hier heeft u over gelezen in de brief van 14 april jl. "Tussentijdse resultaten gezondheidsonderzoek IJmond" (1606307/1606516).

Vervolgacties niet-afvalbedrijven

De OD NZKG beoordeelt in opdracht van de provincie de minimalisatieverplichtingsonderzoeken (vermijden en/of reduceren van ZZS). Waar nodig handhaven zij. Op basis van de inventarisatie blijkt dat er 21 vergunningen geactualiseerd moeten worden. In alle gevallen geldt dit voor vergunningen voor emissies naar de lucht. De OD NZKG past op basis van de beschikbare gegevens, indien nodig, de vergunningen aan. Dit gebeurt op verschillende manieren:

- Bedrijven moeten aanvullende informatie aanleveren over hoe ze de ZZS-emissies gaan beperken (minimalisatieverplichting). Op basis van deze gegevens wordt de vergunning aangepast of wordt er een nieuwe vergunning aangevraagd.
- De vergunning wordt direct door de OD NZKG geactualiseerd op basis van de geleverde informatie.
- In een aantal gevallen wordt een toezicht traject gestart naar aanleiding van een overschrijding van de emissienorm om invulling te geven aan de minimalisatieverplichting.

De OD NZKG heeft bovengenoemde acties uitgewerkt in 6 concrete vervolgacties. De precieze invulling van deze vervolgacties is terug te vinden in de rapportage in bijlage 1 waar de resultaten van de ZZS-inventarisatie meer in detail worden toegelicht.

Leeswijzer vervolg

De uitkomst van de ZZS-inventarisatie is in vier delen gesplitst. Het eerste deel betreft de aanleiding en context van de uitvraag. Deel twee beschouwt de uitkomsten van de uitvraag bij niet-afvalbedrijven. Het derde deel gaat over de vergunningsactualisatie op basis van de uitkomsten van de ZZS-uitvraag aan de niet-afvalbedrijven. Het vierde deel richt zich op de uitkomsten van de uitvraag voor afvalbedrijven en de te nemen vervolgstappen.

DEEL I: aanleiding en context

De inventarisatie van ZZS pakt het Rijk met voorrang aan omdat deze stoffen gevaarlijk zijn voor mens en milieu. Zo is een aantal stoffen kankerverwekkend of kunnen zij zich in de voedselketen ophopen. De aanpak ZZS komt voort uit het Bestuurlijk Omgevingsberaad (BOb) van 25 april 2018. In dit overleg is het belang van een landelijke programmatische aanpak onderkend en zijn in dit kader op bestuurlijk niveau de voornaamste acties rond de uitvraag naar ZZS benoemd. Op

23 november 2018 (1139599/1139601) ben u geïnformeerd over deze ZZS-aanpak. Meest recentelijk bent u op 26 november 2020 (1139599/1520036) geïnformeerd over de voortgang van de inventarisatie van ZZS bij de bedrijven waarvoor Gedeputeerde Staten (GS) onder de Wet algemene bepalingen Omgevingsrecht (Wabo) bevoegd gezag zijn.

Met het programma Gezonde Leefomgeving richt de provincie zich op een gezondere leefomgeving in Noord-Holland: een omgeving waar de druk op de gezondheid zo laag mogelijk is en uitnodigt tot een gezonde leefstijl. Eén van de sporen (spoor 2) uit dit programma is inzetten op onderzoek en monitoring. De ZZS-inventarisatie maakt onderdeel uit van dat spoor.

De OD NZKG en de omgevingsdienst IJmond (ODIJ) hebben in opdracht van de provincie Noord-Holland de inventarisatie naar ZZS uitgevoerd. Het doel hiervan is om een zo volledig mogelijk beeld en actueel inzicht van het gebruik en de uitstoot van ZZS naar lucht- en water (indirecte lozingen²) te verkrijgen en te bepalen of er humane risico's zijn. Daarnaast heeft deze uitvraag als doel om te inventariseren welke vergunningen op basis van de actuele (emissie)gegevens aangepast moeten worden.

Uitvraag Tata Steel

Op 30 december 2020 is door de OD NZKG de ZZS-inventarisatie van emissies naar de lucht van Tata Steel ontvangen. Op 15 januari 2021 is daarnaast de inventarisatie van de emissies naar water (indirecte lozingen) ontvangen. De door Tata Steel verstrekte informatie is door de OD NZKG beoordeeld, maar bleek niet compleet te zijn. Er is in dit proces door de OD NZKG ook advies ingewonnen bij de Inspectie Leefomgeving en Transport (IL&T) en Hoogheemraadschap van Rijnland.

Daarop heeft de OD NZKG op d.d. 25 maart 2021 (zie bijlage 2) een waarschuwingsbrief verstuurd naar Tata Steel met het verzoek om aanvullende gegevens aan te leveren voor de ZZS-inventarisatie naar lucht en water en het minimalisatieverplichtingsonderzoek. De deadline voor het aanleveren van de aanvullende gegevens betreffende de ZZS-inventarisatie is 20 mei 2021 (termijn van 8 weken). De deadline voor het indienen van het minimalisatieverplichtingsonderzoek is 1 oktober 2021. De uitkomsten van de uitvraag voor Tata Steel zullen in een separaat rapport beschikbaar worden gesteld.

Op basis van de aangeleverde gegevens hebben we wel een eerste beeld gekregen van Tata Steel: er is sprake van twee emissie-overschrijdingen van polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK) richting lucht. Tata Steel heeft inmiddels zelf maatregelen getroffen om de emissie van

² Lozingen richting openbaar vuilwaterriool

PAK te laten voldoen aan de geldende norm. Zo is met ingang van 28 januari 2021 de productie van PAK-houdend materiaal (stopmassa) volledig stilgelegd voor de stopmassa fabriek. Tata Steel gebruikt nu externe stopmassa waarvan uit de uitgevoerde duurproef is gebleken dat deze veilig kan worden ingezet. Daarnaast heeft de OD NZKG in februari 2021 een omgevingsvergunning afgegeven voor het in gebruik nemen van een afgasbehandelingsinstallatie voor het reduceren van de PAK-emissies bij de gloeiovens. De ingebruikname van de installatie staat gepland voor september 2021. Hierdoor zullen de PAK-emissies voldoen aan de wet- en regelgeving.

Naar aanleiding van de waarschuwingsbrief van de OD NZKG omtrent de kwiklozing richting riool heeft Tata Steel de beschikbare lozingsgegevens ingediend. Hieruit blijkt dat de kwikemissie hoger is dan de destijds aangevraagde kwikemissie op het riool. Momenteel worden de benodigde vervolgstappen door de OD NZKG bepaald.

DEEL II: resultaten niet-afvalbedrijven

Uitkomsten uitvraag ZZS in het werkgebied van de OD NZKG

Alle 102³ bedrijven die informatie moeten aanleveren in het werkgebied van de OD NZKG zijn sinds de start van de pilot in 2018 gefaseerd uitgevraagd. Hieronder vallen 43 niet-afvalbedrijven.

Van de 43 niet-afvalbedrijven zijn 2 bedrijven opgeheven en van 1 bedrijf is de inventarisatie op dit moment nog als onvolledig beoordeeld, namelijk Tata Steel.

³ In brief van 26 november 2020 stonden 103 bedrijven vermeld. De wijziging in de aantallen heeft te maken met de wijzigingen van bevoegd gezag.

Uitkomsten inventarisatie niet-afvalbedrijven

Uitkomsten emissies naar lucht

Tabel niet-afvalbedrijven OD NZKG
ZZS-emissie naar lucht

Bedrijven op basis van bedrijfsvoering	Aantal bedrijven	Aantal bedrijven die ZZS emitteren naar lucht	Aantal verschillende ZZS	Aantal verschillende pZZS	Aantal ZZS boven (beschikbare) MTR	Aantal ZZS boven beschikbare VR ⁴
Chemiebedrijven	5	5	26	8	0	1
Energiebedrijven	5	5	30	0	0	0
IJzer- en staalproducten, excl. Tata Steel	2	2	26	10	0	0
Olieterminals	10	10	21	9	0	5
RIE ⁵ -overige niet-afvalbedrijven	18	9	53	21	0	0

Uitkomsten emissies naar water

Tabel niet-afvalbedrijven OD NZKG
Indirecte lozingen

Bedrijven op basis van bedrijfsvoering	Aantal bedrijven	Aantal bedrijven die ZZS indirect in riool lozen	Aantal verschillende ZZS	Aantal verschillende pZZS	Aantal lozingspunten boven de lozingsnorm	Aantal ZZS boven (beschikbare) MKN ⁶
Chemiebedrijven	5	5	42	12	0	0
Energiebedrijven	5	0	0	0	0	0
IJzer- en staalproducten, excl. Tata Steel	2	0	0	0	0	0
Olieterminals	10	1	21	4	0	0
RIE-overige niet-afvalbedrijven	18	1	4	0	0	0

Uitkomsten uitvraag ZZS in het werkgebied van de ODIJ

In het werkgebied van de ODIJ zijn geen niet-afvalbedrijven aanwezig.

⁴ Verwaarloosbaar Risico: De concentratie van een stof in het milieu waarbij risico's voor mens en ecosysteem verwaarloosbaar zijn.

⁵ Richtlijn industriële emissies

⁶ De milieukwaliteitsnorm: De concentratie van een bepaalde verontreinigende stof of groep van verontreinigende stoffen in water, in sediment en biota die ter bescherming van de gezondheid van de mens en het milieu niet mag worden overschreden.

DEEL III: vergunningsactualisatie op basis van uitkomsten ZZS-inventarisatie

Naast een zo volledig mogelijk beeld te verkrijgen van de emissies van ZZS en potentiële ZZS, heeft deze uitvraag tevens als doel de vergunningen van de aangeschreven bedrijven te toetsen op basis van de aangeleverde actuele emissiegegevens en waar nodig de vergunning aan te passen.

Op basis van de inventarisatie heeft de OD NZKG een aantal vervolgacties gedefinieerd om de vergunningsactualisatie verder vorm te geven. Deze acties zijn eerder benoemd in deze brief onder het kopje vervolgacties niet-afvalbedrijven.

DEEL IV: uitkomsten uitvraag ZZS bij afvalbedrijven

Bij de uitvraag van ZZS aan de afvalbedrijven zijn meerdere provincies tegen knelpunten aangelopen. Van veel afvalstromen is onbekend welke ZZS erin voorkomen. Daarnaast is er vaak sprake van een grote variatie aan (potentiële)-ZZS binnen een bepaalde afvalstroom. Anders dan producerende bedrijven beschikken afvalbedrijven niet over informatie over welke stoffen er exact aanwezig zijn in de materialen die zij innemen. Het afval wordt immers aangeleverd door derden die (vaak) niet de informatie hebben over wat er precies in hun afval zit.

Om tot uniformering te komen hebben de provincies onder leiding van de provincie Noord- en Zuid-Holland een gezamenlijke handreiking opgesteld (zie bijlage 3). De handreiking is op 3 september 2020 goedgekeurd door de Bestuurlijke adviescommissie Milieu, Toezicht en Handhaving van het Interprovinciaal Overleg.

Gefaseerde aanpak

Deze gefaseerde aanpak zoals opgenomen in de handreiking betekent dat in 2020 de uitvraag voor afvalbedrijven zich toespitst op circa 300 van de in totaal 1600 (potentieel) ZZS. Van de circa 300 ZZS is bekend dat deze aanwezig zijn in afvalstromen op basis van een eerdere inventarisatie.

Afspraken moeten worden gemaakt met de branchevereniging voor fase 2 (2022 en verder). In fase 2 worden de afvalbedrijven in ieder geval gevraagd om ZZS-emissies vanuit de inrichting kwantitatief te bepalen en een plan van aanpak op te stellen voor het continue streven naar verbetering van inzicht (incl. wijzigingen) in ZZS-emissies en potentiële ZZS-emissies. Hiermee geven de provincies gehoor aan de zorgen die de brancheverenigingen landelijk uitten en is een gezamenlijk afgestemde en daardoor gedragen aanpak mogelijk.

Uitkomsten uitvraag in het werkgebied van de OD NZKG

De afvalbedrijven zijn gerapporteerd conform de afspraken met inachtneming van de Handreiking uitvraag ZZS-afvalbedrijven. In het werkgebied van de OD NZKG zijn dit 59 afvalbedrijven. Van de 59 afvalbedrijven zijn er 2 afvalverbranders en 57 overige afvalverwerkers. Van de 57 afvalverwerkers hebben we van 13 bedrijven geen reactie ontvangen. Deze 13 bedrijven hebben vanuit de OD NZKG een waarschuwingsbrief ontvangen voor het indienen van de gevraagde gegevens voor fase 1. Binnen een termijn van twee maanden moeten deze bedrijven de gevraagde gegevens hebben aangeleverd. Als de afvalverwerkers niet leveren wat er gevraagd is wordt een voornemen last onder dwangsom opgelegd.

Voor 5 bedrijven blijkt de ZZS uitvraag niet relevant te zijn, omdat de te verwerken afvalstoffen geen ZZS bevatten.

Uit de beoordelingen blijkt tot nu toe dat, op die van enkele bedrijven na, de aangeleverde informatie in de Handreiking fase 1 onvolledig is. Er zijn maar enkele bedrijven die kwalitatieve gegevens hebben aangeleverd.

Op basis van de verstrekte informatie over fase 1 is voor twee bedrijven geen extra informatie nodig voor fase 2. Voor de overige bedrijven wordt voor fase 2 aanvullende informatie verwacht.

Uitkomsten uitvraag in het werkgebied van de ODIJ

Op basis van de Handreiking afvalbedrijven concluderen we dat er op dit moment drie bedrijven zijn waar de gefaseerde aanpak relevant is. Zowel in fase 1 als in fase 2.

Vervolgstappen

Samen met de omgevingsdiensten gaat de provincie Noord-Holland werken aan de verdere uitwerking en actualisatie van de ZZS-inventarisatie. Dit zal in twee sporen parallel aan elkaar gebeuren. De huidige ZZS-inventarisatie van de niet-afvalbedrijven wordt verder uitgewerkt en geactualiseerd. De inventarisatie zoals deze nu beschikbaar is, is gedeeld met het RIVM, inclusief het verzoek om voor de 63 ZZS het MTR af te leiden. Op basis van de uitkomsten van dit verzoek wordt de inventarisatie geactualiseerd.

De minimalisatieverplichtingsonderzoeken worden beoordeeld en de vergunningen worden geactualiseerd conform het actualisatieprogramma van de OD NZKG om zo risico gestuurd te kunnen blijven prioriteren.

Daarnaast informeert de OD NZKG in de loop van 2021 en 2022 de afvalbedrijven over het vervolg voor fase 2. De OD NZKG vraagt hen ook om gegevens voor fase 2 in te dienen. Zodra de bevoegde gezagen de

gegevens ontvangen gaan zij dit beoordelen, aanscherpen en rapporteren.

Zoals aangegeven in de brief van 14 april jl. (1606307/1606516) "Tussentijdse resultaten gezondheidsonderzoek IJmond" zijn wij met het Rijk in gesprek over het ontbreken van een normering voor een aantal (p-)ZZS, een cumulatieve benadering en een integrale aanpak van ZZS.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

3 bijlage(n)

1. Rapportage uitkomsten uitvraag ZZS-inventarisatie
2. Waarschuwingsbrief ZZS-inventarisatie OD NZKG richting Tata Steel d.d. 25 maart 2021
3. Handreiking afvalbedrijven d.d. 3 september 2020